

Aanscherping Financiële afwegingsladder

Aanleiding

Voor de afweging hoe de financiële consequenties van een (beleids)voorstel of project te dekken hanteren we sinds enkele jaren de 'financiële afwegingsladder'.

In het nieuwe bestuursakkoord voor de bestuursperiode 2023-2027 is opgenomen dat we deze ladder blijven toepassen. Om de toepassing van de ladder nog meer en beter bij te laten dragen aan een evenwichtige financiële afweging is het voornemen uitgesproken om de verschillende stappen van de afwegingsladder kritisch tegen het licht te houden en waar nodig verder aan te scherpen.

Uitgangspunt bij toepassing

Startpunt voor toepassing van de ladder is een vraag om financiële middelen voor een beleidsvoorstel, een project of een knelpunt (hierna "het voorstel") en de wijze van dekking hiervan. Mogelijk is daarbij uiteindelijk een beroep op de vrije begrotingsruimte aan de orde. Voorafgaand aan de toepassing van de financiële afweegingsladder dient de vraag of het voorstel een provinciale taak/verantwoordelijkheid betreft, bijdraagt aan het realiseren van provinciale doelstellingen en de meest passende wijze van uitvoering betreft, op alle drie de aspecten positief beantwoord te zijn. Tevens dient aangegeven te zijn of en zo ja, in hoeverre aan het voorstel de uitvoering van een wettelijke verplichting of anderszins harde juridische verplichtingen aan derden ten grondslag liggen.

Afwegingsladder

1. Middelen van derden?

Eerste stap voor de (geheel of gedeeltelijke) dekking van de financiële consequenties van het voorstel is de vraag of derden kunnen bijdragen omdat het (ook) hun verantwoordelijkheid betreft. Denk hierbij aan bijdragen van andere overheden, partners en andere betrokkenen/belanghebbenden. Een bijzondere vorm hiervan is een bijdrage waarbij als voorwaarde gesteld wordt dat de provincie de bijdrage/subsidie uit eigen middelen cofinanciert (bijvoorbeeld Europese subsidies). Voor deze cofinancieringsbijdrage en een eventuele restantbijdrage dienen dan nog de volgende stappen van de afwegingsladder doorlopen te worden.

=> Nee, ga verder naar vraag 2

=> Ja, geef aan of dit volledig of gedeeltelijk is en tot welk bedrag; indien de financiële consequenties op deze wijze niet volledig afgedekt kunnen worden, geef de omvang van het restantbedrag aan en ga verder naar vraag 2.

2. Revolverende inzet?

Voorzover de financiële consequenties van een voorstel niet gedekt worden door middelen van derden (stap 1) dient onderzocht te worden of een revolverende inzet van provinciale middelen mogelijk is om de financiële consequenties af te dekken. Een revolverende inzet houdt in dat de middelen die de provincie beschikbaar stelt op termijn weer terugvloeien in de provinciekas en opnieuw ingezet kunnen worden.

Er zijn diverse instrumenten voor een revolverende inzet van middelen, ieder met hun eigen spelregels en voorwaarden.

a. Immunisatieportefeuille?

Kan voor de dekking van de (resterende) financiële consequenties een beroep worden gedaan op middelen uit de immunisatieportefeuille?

Hiertoe dient in ieder geval aan de volgende randvoorwaarden voldaan te zijn:

- mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen door in deze ontwikkelingen te investeren of door geld voor deze ontwikkelingen uit te lenen;
- tegen lage risico's (het kapitaal moet behouden blijven), dus 100% revolverend;
- tegen een marktconform en/of staatssteunproof rendement;
- indicatie omvang projecten: > € 20 miljoen;
- projecten moeten voldoen aan de gestelde criteria opgenomen in de [Verordening Treasury Noord - Brabant 2021](#) en het [Treasurystatuut Noord-Brabant 2022](#).

b. Ontwikkelbedrijf?

Kan voor de (resterende) financiële consequenties een beroep worden gedaan op (de middelen van) het Ontwikkelbedrijf?

Hier toe dient in ieder geval aan de volgende randvoorwaarden voldaan te zijn:

- heeft betrekking op grond- en/of vastgoedexploitaties;
- er is sprake van een sluitende businesscase (geen onrendabele top). Indien er sprake is van voorcalculatorische risico's dienen deze afgedekt te worden ten laste van de begroting van het betrokken beleidsterrein;
- (nacalculatorische) risico's worden afgedekt binnen de reserve ontwikkelbedrijf;
- projecten moeten voldoen aan de gestelde criteria opgenomen in het beheersstatuut Ontwikkelbedrijf.

c. Subsidie in de vorm van een lening?

Kan voor de (resterende) financiële consequenties een subsidie in de vorm van een lening verstrekt worden vanuit de reguliere middelen van beleidsprogramma's?

Hier toe dient in ieder geval aan de volgende voorwaarden voldaan te zijn:

- ASV is van toepassing;
- het risico dat de lening niet wordt terugbetaald, is bepaald op grond van het risicomanagementbeleid;
- Het risico dient te zijn afgedekt vanuit beleidsmiddelen of -reserves (inclusief reserve Investeringsagenda).

Indien aan de voorwaarden van meerdere instrumenten wordt voldaan, verdient inzet van middelen uit de immunisatieportefeuille de voorkeur.

Kunnen de financiële consequenties van het voorstel via een revolverende inzet van middelen opgevangen worden?

=> Ja, onderbouwd dient te worden dat voldaan wordt aan de voorwaarden.

=> Nee (of niet volledig), ga verder naar vraag 3. Dit geldt ook voor het geval er (aanvullende) middelen nodig zijn voor risicoafdekking.

3. Middelen bestaand beleid?

Kan voor de (resterende) financiële consequenties van het voorstel dekking gevonden worden binnen de voor het betreffende beleidsterrein beschikbare middelen. Het gaat hier om middelen die in de (meerjaren)begroting opgenomen zijn en/of in een reserve gereserveerd zijn voor uitvoering van door PS vastgesteld beleid. Voorwaarde is dat het voorstel dan binnen het vastgestelde beleid past en bijdraagt aan de realisering van de doelstellingen daarvan.

Hierbij dient beargumenteerd onderbouwd te worden dat er al dan niet ruimte gemaakt kan worden:

Financieel:

- Binnen bestaande budgetten in de begroting?
- Binnen beschikbare middelen in de reserves voor het beleidsterrein?

Beleidsmatig:

- Door activiteiten te verschuiven tussen de jaren (faseren)?
- Door prioriteiten te stellen binnen bestaand beleid (oud-voor-nieuw)?

Dit betreft altijd een subjectieve afweging. Maar deze kan wel minder subjectief gemaakt worden door deze te baseren op zo volledig mogelijke, transparant gepresenteerde en voor iedereen beschikbare informatie.

Daar waar het in de meerjarenbegroting geraamde middelen betreft, dient beargumenteerd te worden dat de taken die hiervoor uitgevoerd worden een grotere meerwaarde hebben dan het voorstel, dan wel (wettelijk of juridisch) verplicht en daardoor onontkoombaar zijn.

Daar waar het binnen reserves gereserveerde middelen betreft, wordt ervan uitgegaan dat de argumentatie gebaseerd wordt op een onderliggend en actueel bestedingsplan voor de reserve. Beargumenteerd dient te worden dat de meerwaarde van projecten waarvoor harde en zachte verplichtingen in het bestedingsplan opgenomen zijn zo groot is, dan wel (wettelijk of juridisch) verplicht zijn, dat er geen ruimte in de reserve gecreëerd kan worden om de aan het voorstel verbonden kosten af te dekken.

4. Algemene middelen?

Indien nog financiële consequenties resteren die niet afgedekt zijn, dan kan hiervoor een beroep op algemene middelen ingebracht worden.

a. Post onvoorzien?

Indien voldaan wordt aan de voorwaarden (onvoorzien, onontkoombaar, incidenteel) voor een beroep op de post Onvoorzien dan kan GS een beroep doen op de deze post. Als van deze mogelijkheid gebruik gemaakt wordt, dan dient PS hierover wel geïnformeerd te worden.

b. Vrije begrotingsruimte?

Indien niet voldaan wordt aan de voorwaarden voor de post Onvoorzien resteert voor de financiële consequenties een beroep op de vrije begrotingsruimte. Een beroep op de vrije begrotingsruimte vindt in principe plaats via een integrale afweging. Daarbij dient het voorstel onderbouwd te zijn (noodzaak, urgentie, wat gaat er mis als het voorstel niet gehonoreerd wordt).

Een aspect dat (ook) meegewogen wordt in de (integrale) afweging van een beroep op de vrije begrotingsruimte is het aandeel van de provinciale financiële bijdrage in de totale financiële omvang van het voorstel (multiplier).